

รายงานการติดตามผล
ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร)
ภายใต้โครงการร้อยใจรักซ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานการติดตามผล
ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร)
ภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ด้านการเกษตร) ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ๕ หลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง และการจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้และผลกระทบระยะสั้น อย่างไรก็ตาม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ ปีงบประมาณปี ๒๕๖๒ จำนวน ๗๗ ราย และสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรม สรุปดังนี้

การบริหารจัดการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ประชุมคณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) เพื่อจัดทำแผนบูรณาการด้านการเกษตร จำนวน ๒ ครั้ง และประชุมติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน ๒ ครั้ง **ปัจจัยนำเข้า** ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการฝึกอบรมรวม ๘๐,๙๗๕ บาท เบิกจ่ายทั้งหมด **ด้านผลได้ของโครงการ** มีการส่งเสริมและฝึกอบรมจำนวน ๕ หลักสูตร ผู้เข้าอบรมที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตรจำนวน ๓๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมาย โดยมีการนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๖๖.๒๓ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๗๗ เนื่องจากไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติ ไม่มีเวลา **ผลกระทบระยะสั้นด้านเศรษฐกิจ** ผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๖.๙๖ ได้แก่ ลดค่าปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ยปีละ ๒,๗๒๓ บาท/ครัวเรือน ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้เฉลี่ยปีละ ๑,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน มีรายได้จากเงินปันผลประจำปีจากสหกรณ์ฯ เฉลี่ยปีละ ๑,๐๖๕.๒๕ บาท/ครัวเรือน **ด้านสังคม** พบว่าไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๔๙.๓๕ เนื่องจากไม่มีเวลา และเห็นว่าเพื่อนบ้านในชุมชนผ่านการอบรมเหมือนกัน โดยเกิดการรวมกลุ่มใหม่แบบไม่เป็นทางการจำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ **ด้านสิ่งแวดล้อม** นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๖๘.๑๘ โดยทำให้สภาพดินดีขึ้น ร่วนซุย มีไส้เดือนและแมลงในดินมากขึ้น ต้นข้าวและต้นไม้ผล ใบเขียวสมบูรณ์ **ด้านความยั่งยืน** ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๙.๗๔ เนื่องจากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งช่วยให้สุขภาพดีขึ้น เป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้มีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตที่ราคาดี และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๔๐.๒๖ เนื่องจากไม่มีเวลา วัสดุอุปกรณ์ **ความพึงพอใจ** ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๕ โดยเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจ วิทยากรมีความชัดเจนในการบรรยายการนำเสนอครบถ้วน ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ ควรมีการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมรวมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ ในการถ่ายทอดความรู้ควรมีล่ามสื่อสารภาษาถิ่น ควบคู่กับภาษากลาง เพื่อให้ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกคนเข้าใจเนื้อหาความรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และควรมีการส่งเสริมและฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพเสริมที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ผ่านการอบรมเลือกนำไปปฏิบัติได้ตามความพร้อมและความสนใจ เช่น หัตถกรรมจักสาน ทำอาหาร/ขนม แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เลี้ยงประมง ปศุสัตว์ เป็นต้น

คำนำ

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ภายใต้โครงการร้อยใจรักซ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามภายใต้แผนปฏิบัติงานโครงการฯ โดยเป็นการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ขอขอบคุณหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัดและพื้นที่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงานและให้ข้อมูล รวมถึงผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงาน คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานเล่มนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้แผนปฏิบัติงานฯ ในระยะต่อไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
กันยายน ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ	๒
๑.๓ วัตถุประสงค์ด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม)	๓
๑.๔ เป้าหมาย	๓
๑.๕ พื้นที่เป้าหมาย	๓
๑.๖ การดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการฯ	๓
๑.๗ หลักสูตรที่ส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๒	๔
๑.๘ หน่วยงานที่ดำเนินการด้านการเกษตร	๔
บทที่ ๒ การติดตามโครงการ	
๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม	๕
๒.๒ วัตถุประสงค์การติดตาม	๕
๒.๓ ขอบเขตการติดตาม	๕
๒.๔ แนวคิดทฤษฎี	๕
๒.๔ รูปแบบและวิธีการติดตาม	๗
๒.๕ นิยามศัพท์	๑๐
๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการฯ	๑๐
บทที่ ๓ ผลการติดตาม	
๓.๑ การบริหารจัดการโครงการ	๑๑
๓.๒ ปัจจัยนำเข้าโครงการ	๑๔
๓.๓ ผลได้ของโครงการ	๑๕
๓.๔ ผลกระทบระยะสั้น	๑๖
บทที่ ๔ สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	
๔.๑ สรุป	๒๘
๔.๒ ข้อค้นพบจากการติดตาม และข้อเสนอแนะ	๒๙
๔.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๙
บรรณานุกรม	๓๐
ภาคผนวก ๑	๓๑
ภาคผนวก ๒	๓๕
คณะผู้จัดทำ	๓๘

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตาม และตัวชี้วัด	๗
ตารางที่ ๒.๒ เกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	๘
ตารางที่ ๒.๓ ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ	๙
ตารางที่ ๓.๑ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๓
ตารางที่ ๓.๒ สาเหตุการตัดสินใจเข้าร่วมอบรมโครงการฯ	๑๔
ตารางที่ ๓.๓ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม	๑๔
ตารางที่ ๓.๔ จำนวนผู้อบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร	๑๕
ตารางที่ ๓.๕ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์	๑๖
ตารางที่ ๓.๖ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ	๑๗
ตารางที่ ๓.๗ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น	๑๘
ตารางที่ ๓.๘ การรวมกลุ่มหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม	๑๙
ตารางที่ ๓.๙ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม	๑๙
ตารางที่ ๓.๑๐ ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ	๒๐
ตารางที่ ๓.๑๑ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในภาพรวม	๒๑
ตารางที่ ๓.๑๒ ความพึงพอใจต่อความน่าสนใจของเนื้อหา	๒๒
ตารางที่ ๓.๑๓ ความพึงพอใจด้านวิทยากร	๒๓
ตารางที่ ๓.๑๔ ความพึงพอใจในต่อระยะเวลา	๒๔
ตารางที่ ๓.๑๕ ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการอบรม	๒๕
ตารางที่ ๓.๑๖ ความพึงพอใจต่อสถานที่	๒๖
ตารางที่ ๓.๑๗ ความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถฯ	๒๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

พื้นที่ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่เปราะบางและมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ เนื่องจากตั้งอยู่บริเวณชายแดน ไทย – เมียนมา และในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ที่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ค้าและลำเลียงยาเสพติดข้ามชายแดน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการดำเนินคดีต่อกลุ่มผู้มีอิทธิพลดังกล่าวแล้ว ก็ยังเป็นที่น่ากังวลว่าหากไม่มีการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ ซึ่งประสบปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำและปัญหาอื่นๆ อยู่แล้ว ให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพสร้างรายได้อย่างสุจริตและเป็นระบบ มั่นคงและทันทั่วทั้งก็อาจเป็นโอกาสให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลอื่นๆ เข้ามารวบกุมพื้นที่ได้อีกและนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ของคนในชุมชนต่อไปไม่รู้จบ ส่งผลเสียหายต่อประเทศชาติทั้งในด้านงบประมาณ การปราบปราม การเสียหาย การดำเนินคดี และการดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำ รวมไปถึงภัยความมั่นคงของชาติ สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้ทาบทามให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระราชูปถัมภ์ดำเนินโครงการพัฒนาทางเลือกในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้โอกาสกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหันมาประกอบสัมมาชีพ เช่น เกษตรกรรมแบบประณีต แม้ว่าจะมีรายได้ลดลงแต่ก็เป็นอาชีพสุจริต ทำให้มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และสังคมให้การยอมรับ

ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยศาสตร์พระราชา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๔๗๑ คน ประกอบด้วย ข้าราชการจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องที่ท้องถิ่น จำนวน ๒๖๓ คน นำโดยแม่ทัพภาคที่ ๓ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการ ป.ป.ส. และชาวบ้านจำนวน ๒๐๘ คน เพื่อชี้แจงแนวทางการทำงานเพื่อนำศาสตร์พระราชาไปแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รับฟังปัญหาและความต้องการเบื้องต้นของชุมชน ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือและความมุ่งมั่นตั้งใจ ตลอดจนการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างแท้จริง โดยผลการประชุมดังกล่าว ชุมชนต้องการแก้ปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงเป็นที่มาของโครงการ “ร้อยใจรักษ์” ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีเป้าหมายในการน้อมนำแนวศาสตร์พระราชาด้านการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืน (Alternative Development) มาพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมีส่วนร่วมในทุกมิติ ส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้มั่นคงอย่างต่อเนื่อง สามารถบริหารจัดการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน และร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาวด้วยตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบน้ำอุปโภคบริโภคของชุมชน ซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สนับสนุนองค์ความรู้และวัสดุอุปกรณ์ ในขณะที่ชาวบ้านเป็นผู้ลงแรงเพื่อดำเนินการทั้งหมดร่วมกับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลลัพธ์ดังกล่าว คือ แผนพัฒนาเชิงพื้นที่ระยะยาวและความต่อเนื่องของการดำเนินงานนั้นเอง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้ออกแบบโครงการระยะยาว ๑๒ ปี (รวมปี ๒๕๖๑) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยเร่งสร้างอาชีพทางเลือกและรายได้สุจริตในระยะสั้นจากการพัฒนาด้านระบบน้ำ การเกษตรและปศุสัตว์ พร้อมกับการปรับภูมิทัศน์เพื่อวางรากฐานไปสู่การพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระยะกลางและยาวซึ่งจะเสริมและต่อยอดการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตในพื้นที่ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยการเพิ่มโอกาสทางการตลาด และเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงในระยะยาว

ให้แก่ชุมชนต่อไป ในขณะที่เดียวกัน ก็ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกๆด้าน รวมไปถึงการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำตามหลักการ “ดอยตุงโมเดล” ที่ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ร่วมกับชุมชน และมีศักยภาพที่จะสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในระยะยาว ผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Program : T-VER) อีกด้วย ทั้งนี้หากดำเนินการสำเร็จ นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนแล้ว ยังสามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนาทางเลือกในบริบทสังคมเมือง เพื่อขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ในประเทศไทยและสร้างการยอมรับในระดับนานาชาติอีกด้วย

โครงการฯ ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลจำนวน ๔ หมู่บ้าน หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล ประธานอนุกรรมการดำเนินงานระดับพื้นที่โครงการร้อยใจรัก และอำเภอแม่เมาะได้ขยายโครงการออกไปอีก ๑๑ หมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ องค์การในเครือของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความพร้อมที่จะร่วมกับจังหวัดเชียงใหม่ ในการขยายผลการพัฒนาอีก ๑๑ หมู่บ้านที่เหลือ โดยนำเอาศาสตร์พระราชและแนวพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา เริ่มจาก น้ำ ดิน ป่า เกษตร(อาชีพ) สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ ตามองค์ความรู้ ๖ มิติ โดยโครงการต่างๆ ที่เคยดำเนินการมาแล้วในพื้นที่ต้นแบบจะนำองค์ความรู้ไปขยายผลในพื้นที่ ๑๑ หมู่บ้าน ของตำบลท่าตอนที่เหลือ โดยใช้งบประมาณของภาครัฐ เช่น งบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตอน เป็นต้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒.๑ เพื่อสนับสนุนมาตรการและนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพและเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๑.๒.๒ เพื่อบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รอบด้าน เห็นผลเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน โดยยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง

๑.๒.๓ เพื่อสร้างทางเลือกในการดำรงชีพอย่างพอเพียง และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนเป้าหมาย ซึ่งเคยสร้างรายได้ส่วนใหญ่จากกิจกรรมผิดกฎหมายต่างๆ ให้หันมาประกอบอาชีพสุจริตแทน โดยมุ่งเน้นการสร้างตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมให้ชุมชนเห็นและเข้าใจ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง

๑.๒.๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายตามศาสตร์พระราช ด้วยการเน้นการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ในครัวเรือนอย่างเป็นธรรม โดยมีลำดับการพัฒนาให้มีความเป็นอยู่ “อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒.๕ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนในด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ชลประทาน การแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิต การบริการ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสามารถพัฒนาขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนต่อไปได้ด้วยตนเอง

๑.๒.๖ เพื่อส่งเสริมการแบ่งปันและบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันในชุมชน เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ในพื้นที่อย่างเท่าเทียม มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน

๑.๓ วัตถุประสงค์ด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม)

๑.๓.๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมด้านอาชีพ การเกษตร ปศุสัตว์ ทัศนกรรม และวางแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

๑.๓.๒ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้มั่นคงอย่างต่อเนื่อง สามารถพึ่งพาตนเองได้

๑.๓.๓ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาพื้นที่โดยยึดแนวทางการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน

๑.๔ เป้าหมาย

๑.๔.๑ เจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบการส่งเสริมและฝึกอบรม

๑.๔.๒ เกษตรกรผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑.๕. พื้นที่เป้าหมาย

๑.๕.๑ พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยเมืองงาม พื้นที่รวมประมาณ ๓๗,๑๑๙ ไร่ ครอบคลุม ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองงามเหนือ บ้านห้วยสำน บ้านหัวเมืองงาม และบ้านเมืองงามใต้ และ ๒๐ หมู่บ้านย่อยในตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

๑.๕.๒ พื้นที่นอกโครงการฯ จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน

๑.๖. การดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการฯ

๑.๖.๑ การขับเคลื่อนโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๔๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักฯ โดยแบ่งออกเป็น ๗ คณะ ดังนี้

๑) คณะทำงานด้านการอำนวยการและประสานงานการขับเคลื่อนโครงการฯ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๒) คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๓) คณะทำงานด้านหัตถกรรม/เพิ่มมูลค่า มีพัฒนาการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๔) คณะทำงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีปลัดจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน จำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๕) คณะทำงานด้านการศึกษา มีศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๖) คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน มีผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๗) คณะทำงานส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว มีท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน ผู้ช่วยท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๖.๒ อำนาจหน้าที่

๑) บูรณาการประสานการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสนับสนุนโครงการร้อยใจรักฯในการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต และความ เป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน ตามแนวทางศาสตร์พระราชา

๒) ให้การสนับสนุนข้อมูลและบุคลากรที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดแผนงาน/กิจกรรมทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๗๒) บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้ศึกษาอย่างเป็นระบบ และเป็นความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาทุกมิติ

และบูรณาการการดำเนินงานและงบประมาณร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการ ร้อยใจรักษ์

๓) ให้คำแนะนำและประสานการปฏิบัติให้แก่ทีมสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔) ติดตามการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักษ์อย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่มอบหมาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการร้อยใจรักษ์

๑.๗ หลักสูตรที่ส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๒

หลักสูตร ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ลักษณะกิจกรรมเป็นการอบรมให้ความรู้แก่หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับการเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหาร โดยสถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร ในการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเป็นสับ และลูกอม โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (พืชสวน)

หลักสูตร ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้การเลี้ยงโค กระบือ และสัตว์ทั่วไป โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตร ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านสหกรณ์ การรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตร ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พร้อมทั้งสนับสนุนสมุดบัญชีครัวเรือน รายละเอียด ๑ เล่ม โดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

๑.๘ หน่วยงานที่ดำเนินการด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม)

มีหน่วยงานบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานจำนวน ๑๒ หน่วยงาน

๑.๘.๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

๑.๘.๒ โครงการชลประทานเชียงใหม่ สำนักงานชลประทานที่ ๑ กรมชลประทาน

๑.๘.๓ สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่

๑.๘.๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

๑.๘.๕ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่

๑.๘.๖ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑

๑.๘.๗ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (พืชสวน) กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๘.๘ สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่

๑.๘.๙ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเขต ๑ เชียงใหม่

๑.๘.๑๐ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่

๑.๘.๑๑ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

๑.๘.๑๒ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่

บทที่ ๒ ระเบียบวิธีการติดตาม

๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม

โครงการร้อยใจรักซ์เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นโดยสำนักงาน ป.ป.ส. และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการพัฒนาทางเลือกในพื้นที่ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการสนับสนุนประชาชนในพื้นที่ให้ประกอบอาชีพที่สุจริต เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่บริเวณ ชายแดนไทย-เมียนมา ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีการลำเลียงยาเสพติดข้ามชายแดนโดยผู้มีอิทธิพล กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมแบบผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ของคนในชุมชน ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศชาติ จึงได้จัดตั้งโครงการขึ้นเพื่อช่วยเหลือเพื่อให้โอกาสกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดหันมาประกอบอาชีพ แม้จะมีรายได้ลดลงแต่เป็นอาชีพที่สุจริตและเป็นที่ยอมรับแก่คนในสังคม โดยนำแนวทางศาสตร์พระราชามาใช้แก้ไขปัญหาในพื้นที่และรับฟังปัญหาและความต้องการเบื้องต้น ของชุมชน เพื่อจะได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมีส่วนร่วมในทุกมิติ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้มั่นคงอย่างต่อเนื่อง ช่วยเหลือกันพัฒนาชุมชน และร่วมกันดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาวด้วยตนเองอย่างยั่งยืนต่อไป โดยโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้ และวัสดุอุปกรณ์จากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในขณะที่ชาวบ้านเป็นผู้ลงแรงเพื่อดำเนินการทั้งหมด ร่วมกับการ สนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่จึงเป็นที่มาของโครงการ “ร้อยใจรักซ์”

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ในฐานะหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระดับพื้นที่ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนงานในพื้นที่โครงการ โดยดำเนินการติดตามผล การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมในพื้นที่โครงการ เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับ ไปปฏิบัติ ก่อให้เกิดผลได้และผลกระทบอย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูล สำหรับผู้บริหารและหน่วยงานใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานการส่งเสริมและ ฝึกอบรมด้านการเกษตรของโครงการในระยะต่อไป

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม

๒.๒.๑ เพื่อติดตามผลการนำความรู้และปัจจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการของเกษตรกรไปปฏิบัติ

๒.๒.๒ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการกำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อการพัฒนา และปรับปรุงแผนงาน/โครงการในระยะต่อไป

๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมโครงการร้อยใจรักซ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ด้านการเกษตร) ภายใต้แผนการปฏิบัติงานโครงการร้อยใจรักซ์ จังหวัดเชียงใหม่

๒.๔ แนวคิดและทฤษฎี

๒.๔.๑ แนวคิด

๑) การติดตาม คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ระหว่างการปฏิบัติงานหรือโครงการกำลัง ดำเนินการอยู่แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การประเมินผล คือ การพิจารณาแผนงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมายทั้งในช่วง ก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ หรือหลังจากการดำเนินการไปแล้ว โดยนำรายละเอียดดังกล่าว

มาพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งที่กำลังจะดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้วโดยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป

๒.๔.๒ ประเภทของการติดตามประเมินผล

United Nations ได้แบ่งประเภทของการประเมินผล ตามช่วงเวลาเป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Extant Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของโครงการ อาจจะเป็นการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของ Project Appraisal ความเป็นไปได้ของแผนดำเนินงาน (Operation Plan) การตรวจสอบสถานะภาพของโครงการในลักษณะต่างๆ

๒) การติดตามโครงการ (Project Monitoring) เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลด้านปัจจัยหรือทรัพยากรของโครงการ เช่น การจัดส่งปัจจัยการใช้ปัจจัยของแต่ละกิจกรรมในโครงการ ผลได้เบื้องต้น ความคืบหน้า ปัญหาและข้อขัดข้องต่างๆ ของโครงการ

๓) การประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ (Ongoing Evaluation) ระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่นี้ จะมีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อให้ข้อมูลแก่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโครงการระดับต่างๆ ส่วนใหญ่ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลนั้น ได้มาจากรายงานการติดตามโครงการ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น สำหรับสิ่งที่จะต้องประเมินผลก็คือ กระบวนการดำเนินงาน (Implementation Process) โดยเน้นในสิ่งเหล่านี้คือ

๓.๑) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลจะได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

๓.๒) วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานในแง่ของระยะเวลา ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของการผลิต และวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กร

๓.๓) วิเคราะห์ผลได้เบื้องต้นในแง่ของปริมาณตามเป้าหมาย และคุณภาพตามมาตรฐาน

๓.๔) วิเคราะห์ที่ได้ถึงศักยภาพที่โครงการจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เร่งด่วน และวิเคราะห์ถึงศักยภาพของโครงการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ระดับกลาง (Intermediate Objective) และวัตถุประสงค์ระยะยาว (Long Term Development Objective)

๓.๕) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การประเมินผลหลังจากการที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Expost Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ผลระยะสั้นและระยะยาวของโครงการ การวิเคราะห์มีลักษณะที่ลึกลับ และให้รายละเอียดมากกว่า Ongoing Evaluation การวิเคราะห์จะเริ่มจากผลได้เบื้องต้น (Outputs) ผลได้เบื้องต้นนี้ ก่อให้เกิดผลได้ระดับกลาง (Effect) หรือผลกระทบระยะสั้นมาน้อยเพียงใด และจากผลได้ระดับกลางนี้ จะก่อให้เกิดผลได้ระดับสุดท้ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไรเพราะเหตุใด

๒.๔.๓ แนวคิดการติดตาม

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีรูปแบบการติดตาม วิธีการหนึ่งที่นิยมวิธีหนึ่ง คือ การใช้แบบจำลอง MIOE จำแนกองค์ประกอบการประเมินเป็น ๔ ด้านคือ

๑) ด้านการบริหารจัดการ (M : management) คือ การจัดการโครงสร้างการบริหารโครงการ การกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผน การติดตามกำกับงาน การประสานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน การประสานกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ในช่วงเริ่มดำเนินโครงการใหม่ๆ

และระหว่างการทำงานโครงการ การพิจารณาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละหน่วยงานในโครงการ

๒) ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input) คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตร/กิจกรรมการฝึกอบรม โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ในโครงการ

๓) ด้านผลได้ (O : output) คือ ผลลัพธ์เบื้องต้นที่เกิดจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในโครงการ ผลได้อาจเป็นผลได้เชิงปริมาณ (Quantitative Outputs) และผลได้เชิงคุณภาพ (Qualitative Outputs) ในบางกรณีผลได้ของกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นปัจจัยของกิจกรรมหนึ่งได้

๔) ด้านผลกระทบ (E : effects) คือ ผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลได้ของโครงการหรือผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีศักยภาพหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปหรือไม่อย่างไร ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ผลทางเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ และความยั่งยืน รวมถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

๒.๕ รูปแบบและวิธีการติดตาม

การติดตามในระหว่างการทำงานตามโครงการ (On-going Evaluation) มีขอบเขตเฉพาะผลได้เบื้องต้นกับผลกระทบระยะสั้นหลังจากการดำเนินโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและอบรมไปการใช้ประโยชน์ และก่อให้เกิดผลกระทบตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไร

๒.๕.๑ วิธีการติดตาม

๑) รูปแบบการติดตาม เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านการบริหารโครงการ (Management) ปัจจัย (Input) ผลได้ (Output) และผลกระทบระยะสั้น (Effects) โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนงาน โดยใช้วิธีการ MIOE มีประเด็นและตัวชี้วัด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๑. การบริหารจัดการ		
๑.๑ การจัดองค์กรบริหารโครงการ	๑) จำนวนครั้งในการจัดการประชุมติดตามผลการทำงาน ๒) องค์กรประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงาน	เจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดฝึกอบรม
๒. ปัจจัยนำเข้า		
๒.๑ งบประมาณโครงการ	๑) ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดอบรม
๓. ผลได้		
๓.๑ ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้	๑) ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	ผู้ที่ได้รับการอบรม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๔. ผลกระทบระยะสั้น		
๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๒ ด้านสังคม	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมที่เข้าร่วมกลุ่มการเข้ารับการฝึกอบรม	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรดีขึ้น	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๔ ด้านความยั่งยืน	- ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมอบรมที่ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง	ผู้ที่ได้รับการอบรม
๔.๕ ความพึงพอใจ	- ระดับความพึงพอใจของผู้ได้รับการอบรมต่อการเข้ารับการอบรม	ผู้ที่ได้รับการอบรม

๒.๕.๒ วิธีการรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลหลังการเข้าอบรม โดยเว้นระยะให้เกิดผลการทำงานนำไปปฏิบัติ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จัดทำแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เป้าหมายที่จะดำเนินการติดตามผล ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งข้อคำถามแบบเติมคำ เลือกตอบ และการสอบถามความคิดเห็น ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

๑) แหล่งข้อมูล

๑.๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้ที่ผ่านการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ และแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากหลักสูตรต่างๆ และกลุ่มเจ้าหน้าที่หน่วยงานจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่จัดขึ้นทุกหลักสูตรการเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน (With Replacement) จากบัญชีรายชื่อของผู้ผ่านการอบรมของแต่ละหลักสูตร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเกณฑ์ (มารยาท และปธานี ๒๕๕๔) ดังนี้

ตารางที่ ๒.๒ เกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากร	จำนวนขนาดตัวอย่าง (%)
- จำนวนหลักร้อย	๑๕ - ๓๐
- จำนวนหลักพัน	๑๐ - ๑๕
- จำนวนหลักหมื่น	๕ - ๑๐

๑.๒) ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Data) ได้จากการทบทวน รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุม สรุปผลการประชุมคณะทำงาน และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๑.๓) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑.๓.๑) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการฯ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การทำเกษตรกรรมแบบปราณีต ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไร รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านต่าง ๆ

๑.๓.๒) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลข และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ โดยมีจำนวนทั้งหมด ๓๕๕ ราย ในครั้งนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ๗๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๙ ของจำนวนผู้ผ่านการอบรมทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๓

ตารางที่ ๒.๓ ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ

รายการ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๙๓	๒๘
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๑๐	๔
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๒๐	๖
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๓๐	๙
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๐๐	๓๐
รวม	๓๕๓	๗๗

ที่มา : จากการคำนวณ

๒.๕.๓) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน และการนำเกษตรอินทรีย์ไปปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดลอมเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านต่างๆ เป็นต้น

๒) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขและนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

๓) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจได้ใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น ๕ ระดับ

โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุดเท่ากับ ๕ พึงพอใจมากเท่ากับ ๔ พึงพอใจปานกลางเท่ากับ ๓ พึงพอใจน้อยเท่ากับ ๒ พึงพอใจน้อยที่สุดเท่ากับ ๑

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{๕ - ๑}{๕}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = ๐.๘๐$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (๕ คะแนน)

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (๑ คะแนน)

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (๕ ระดับ)

๒.๖ นิยามศัพท์

การนำความรู้ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติ ทั้งที่นำไปปฏิบัติเอง และรวมกลุ่มปฏิบัติ

๒.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตามโครงการ

ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน กิจกรรมการฝึกอบรมด้านการเกษตร ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการที่กำหนดไว้ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย พร้อมทั้งใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการขยายโครงการระยะต่อไป

บทที่ ๓ ผลการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้โครงการร้อยใจรักซ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ด้านการเกษตร) เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลได้ และด้านผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป รายละเอียดดังนี้

๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ (M : management)

๓.๑.๑ การขับเคลื่อนโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๔๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักซ์ จำนวน ๗ คณะ ดังนี้

๑) คณะทำงาน ๗ คณะ ได้แก่

๑.๑) คณะทำงานด้านการอำนวยความสะดวกและประสานงานการขับเคลื่อนโครงการฯ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๒) คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๓) คณะทำงานด้านหัตถกรรม/เพิ่มมูลค่า มีพัฒนาการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๔) คณะทำงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีปลัดจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน จำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๕) คณะทำงานด้านการศึกษา มีศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๖) คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน มีผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๑.๗) คณะทำงานส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว มีท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธาน ผู้ช่วยท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นเลขานุการ

๓.๑.๒ การประชุมกำกับดูแลด้านการเกษตร

๑.๑) ประชุมคณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) เพื่อจัดทำแผนบูรณาการด้านการเกษตร จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

๑.๒) ประชุมติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โครงการร้อยใจรักซ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

๓.๑.๓ หลักสูตรที่ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

หลักสูตร ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ลักษณะกิจกรรมเป็นการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์ดิน และศึกษาดูงานภายในศูนย์โครงการร้อยใจรักซ์

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ การแปรรูป ลูกอม และสบู จากมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง และศึกษาดูงานที่วิสาหกิจชุมชนบ้านแคว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตร ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ลักษณะกิจกรรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงโค และดูแลสัตว์ทั่วไป

หลักสูตร ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง ลักษณะกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิธีการสหกรณ์ การพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

หลักสูตร ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ลักษณะกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่ายครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ

๓.๑.๔ ข้อมูลทั่วไป ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมอยู่ในช่วงอายุ ๒๑ - ๓๐ ปี และช่วงอายุ ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๖.๔๙ เท่ากัน ช่วงอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี ร้อยละ ๓๕.๐๖ ช่วงอายุ ๕๑ - ๖๐ ปี ร้อยละ ๓๖.๓๖ และอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ร้อยละ ๑๕.๕๘ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลักร้อยละ ๘๘.๓๑ และประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรเป็นอาชีพหลักร้อยละ ๑๑.๖๙ เช่น รับจ้างทั่วไป พ่อบ้าน แม่บ้าน เป็นต้น

๓.๑.๕ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทราบข่าวการฝึกอบรมจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๐.๙๑ รองลงมาทราบจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๘.๔๑ ทราบจากหมอดินอาสาประจำตำบล/เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ร้อยละ ๑๗.๐๕ หอกระจายข่าวร้อยละ ๙.๐๙ และจากเพื่อนบ้าน ๔.๕๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดร้อยละ ๔๗.๐๖ รองลงมาทราบจากหมอดินอาสาประจำตำบลร้อยละ ๔๔.๑๒ และทราบจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๘.๘๒

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๘๐.๐๐ และทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตร ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร้อยละ ๒๕.๐๐ และทราบจากหอกระจายข่าวและเพื่อนบ้านร้อยละ ๑๒.๕๐ เท่ากัน

หลักสูตร ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง ทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรร้อยละ ๘๗.๕๐ และทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๑๒.๕๐

หลักสูตร ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๗๕.๗๖ รองลงมาทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๑๕.๑๕ และทราบจากเพื่อนบ้านร้อยละ ๙.๐๙ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ การทราบข่าวการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด				
	ผู้นำชุมชน	หอกระจายข่าว	เจ้าหน้าที่	เพื่อนบ้าน	อื่นๆ
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๘.๘๒	-	๔๗.๐๖	-	๔๔.๑๒
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๘๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	-	-
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	๒๕.๐๐	๑๒.๕๐	-
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๑๒.๕๐	๘๗.๕๐	-	-
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๗๕.๗๖	๑๕.๑๕	-	๙.๐๙	-
รวม	๔๐.๙๑	๙.๐๙	๒๘.๔๑	๔.๕๕	๑๗.๐๕

ที่มา : ๑ จากการสำรวจ

๓.๑.๖ สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตัดสินใจเข้ารับการอบรมโดยตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๗.๕๓ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๙.๔๘ สมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๗.๗๙ และผู้นำคัดเลือกร้อยละ ๕.๑๙ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๑.๔๓ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๓.๕๗

หลักสูตร ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๑๐๐.๐๐
หลักสูตร ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๓๓.๓๓ และเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตร ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๗.๗๘ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวน และเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน

หลักสูตร ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๕๖.๖๗ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๓.๓๓ สมัครตามเพื่อนบ้านและผู้นำคัดเลือกร้อยละ ๑๐.๐๐ เท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ สาเหตุที่ตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม ^๑			
	ตั้งใจสมัครเอง	เจ้าหน้าที่ชักชวน	สมัครตามเพื่อนบ้าน	อื่นๆ
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๗๕.๐๐	๒๑.๔๓	๓.๕๗	-
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๑๐๐.๐๐	-	-	-
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๕๐.๐๐	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	-
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๗๗.๗๘	๑๑.๑๑	-	๑๑.๑๑

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม ^๑			
	ตั้งใจ สมัครเอง	เจ้าหน้าที่ ชักชวน	สมัครตาม เพื่อนบ้าน	อื่นๆ
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๖.๖๗	๒๓.๓๓	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐
รวม	๖๗.๕๓	๑๙.๔๘	๗.๗๙	๕.๑๙

ที่มา : ๑ จากการสำรวจ

๒^๑ ตอบได้หลายข้อ

๓.๒ ด้านปัจจัยนำเข้า (I : Input)

๓.๒.๑ งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ภายใต้โครงการ
ร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย งบปกติของแต่ละหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานจัดกิจกรรมส่งเสริม
และฝึกอบรมจำนวน ๕ หน่วยงาน ได้รับงบประมาณทั้งหมด ๘๐,๙๗๕ บาท ผลการใช้จ่าย ๘๐,๙๗๕ บาท
คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๓

ตารางที่ ๓.๓ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม

หน่วย : บาท

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	หลักสูตร	หน่วย	งบประมาณ ที่ได้รับ	งบประมาณ ที่ใช้	ร้อยละ
๑. สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่	การพัฒนาหมอดินอาสา ประจำหมู่บ้าน	บาท	๒๑,๓๗๕	๒๑,๓๗๕	๑๐๐.๐๐
๒. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีพ การเกษตรจังหวัด เชียงใหม่	การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	บาท	๑๓,๕๐๐	๑๓,๕๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เชียงใหม่	การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	บาท	๖,๓๐๐	๖,๓๐๐	๑๐๐.๐๐
๔. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เชียงใหม่	สร้างการมีส่วนร่วมและ พัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	บาท	๑๙,๘๐๐	๑๙,๘๐๐	๑๐๐.๐๐
๕. สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่	การจัดทำบัญชีรับจ่ายใน ครัวเรือนและบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ	บาท	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม		บาท	๘๐,๙๗๕	๘๐,๙๗๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๓.๓ ด้านผลได้ (O : output)

๓.๓.๑ ผลการส่งเสริมและฝึกอบรม

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีการส่งเสริมและฝึกอบรมจำนวน ๕ หลักสูตร ผู้เข้าอบรมที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตร รวม ๓๕๕ ราย จากเป้าหมาย ๓๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมาย รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๔

ตารางที่ ๓.๔ จำนวนผู้อบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร

หลักสูตร	หน่วยนับ	แผน	ผล	ร้อยละ
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	ราย	๙๕	๙๕	๑๐๐.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	ราย	๑๐	๑๐	๑๐๐.๐๐
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	ราย	๒๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	ราย	๓๐	๓๐	๑๐๐.๐๐
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	ราย	๒๐๐	๒๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม	ราย	๓๕๕	๓๕๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : จากเอกสารหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๓.๓.๒ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ พบว่ามีการนำไปปฏิบัติ ร้อยละ ๖๖.๒๓ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๗๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๙๒.๘๖ เช่น กิจกรรมการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๗.๑๔ เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนน้ำยาสำหรับการตรวจวิเคราะห์ดิน จึงไม่สามารถดำเนินการได้

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๒๕.๐๐ และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากไม่มีเวลา ขาดแคลนเงินทุน และไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ วิธีการดูแลโค และสัตว์ทั่วไป

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำไปปฏิบัติร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยเป็นสมาชิกสหกรณ์โครงการหลวงหมอกจ๋าม จำกัด และจำหน่ายผลผลิตให้แก่สหกรณ์ฯ

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๗๐.๐๐ และไม่นำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๓๐.๐๐ เนื่องจากไม่มีเวลา อายุมาก จำคำแนะนำและอ่านเขียนหนังสือไม่ได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๕

ตารางที่ ๓.๕ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำไปใช้	ไม่ นำไปใช้	สาเหตุไม่นำความรู้ไปใช้ ^๑			
			ไม่มี เงินทุน	ไม่มี เวลา	อายุ มาก	อื่นๆ
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๙๒.๘๖	๗.๑๔	-	-	-	๑๐๐.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	-
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์ สู่ความเข้มแข็ง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	๗๐.๐๐	๓๐.๐๐	-	๗๑.๔๓	๔.๗๖	๓๘.๑๐
เฉลี่ย	๖๖.๒๓	๓๓.๗๗	๓.๘๕	๕๓.๘๕	๓.๘๕	๕๐.๐๐

ที่มา : ๑ จากการสำรวจ

๒^๑ ตอบได้หลายข้อ

๓.๔ ผลกระทบระยะสั้นของโครงการ (E - Effect)

๓.๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๑) ผลการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเฉพาะรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๖.๙๖ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๓๔.๐๔ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๗๖.๐๐ โดยสามารถลดค่าปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ยปีละ ๒,๗๒๓ บาท/ครัวเรือน และลดค่าสารเคมีเฉลี่ยปีละ ๑,๖๔๓.๗๕ บาท/ครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากฝึกปฏิบัติเพียงเล็กน้อย

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๐.๐๐ โดยสามารถลดค่าอาหารโคได้เฉลี่ยปีละ ๗๐๐ บาท/ครัวเรือน ส่วนที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๘๐.๐๐ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนวิธีการดูแลโคให้ถูกต้อง ซึ่งช่วยให้สุขภาพโคดีขึ้น

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๘๘.๘๙ โดยมีรายได้จากเงินปันผลประจำปีจากสหกรณ์ฯ เฉลี่ยปีละ ๑,๐๖๕.๒๕ บาท/ครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๔๒.๘๖ โดยลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้เฉลี่ยปีละ ๑,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๖

ตารางที่ ๓.๖ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำความรู้ไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๗๖.๐๐	๒๔.๐๐
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	-	๑๐๐.๐๐
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๒๐.๐๐	๘๐.๐๐
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๔๒.๘๖	๕๗.๑๔
รวม	๕๖.๙๖	๓๔.๐๔

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๒ ด้านสังคม

๑) การถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๔๙.๓๕ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๘.๙๖ และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๖๙ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ถ่ายทอดให้ผู้อื่นแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๗๑.๔๓ ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมาไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๑๗.๘๖ เนื่องจากไม่มีเวลา และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๐.๗๑ เนื่องจากเกษตรกรเชื่อว่าการใช้สารเคมีได้ผลเร็วกว่า

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากยังไม่มีกรรวมกลุ่มปฏิบัติ และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดให้ผู้อื่นแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๖๖.๖๗ ได้แก่ ปลูกหญ้าเนเปียร์เลี้ยงสัตว์ และวิธีการดูแลโค กระบือ และไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากไม่มีเวลา

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากเพื่อนบ้านส่วนใหญ่

เป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้รับความรู้เหมือนกัน และถ่ายทอดความรู้แล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากมีเพื่อนบ้านสนใจจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๗๓.๓๓ เนื่องจากเพื่อนบ้านในชุมชนส่วนใหญ่ผ่านการฝึกอบรมเหมือนกัน รองลงมาถ่ายทอดความรู้แล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๖.๖๗ เนื่องจากมีความยุ่งยาก ไม่ค่อยเข้าใจ ถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๐.๐๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๗

ตารางที่ ๓.๗ การถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ถ่ายทอด		ไม่เคยถ่ายทอด
	มีปฏิบัติตาม	ไม่มีปฏิบัติตาม	
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๗๑.๔๓	๑๐.๗๑	๑๗.๘๖
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	-	-	๑๐๐.๐๐
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๓๓.๓๓	-	๖๖.๖๗
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๐.๐๐	๑๖.๖๗	๗๓.๓๓
รวม	๓๘.๙๖	๑๑.๖๙	๔๙.๓๕

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) การรวมกลุ่มหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม

การส่งเสริมและฝึกอบรมก่อให้เกิดการรวมกลุ่มใหม่แบบไม่เป็นทางการจำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาสายพันธุ์โคในพื้นที่ ทั้งนี้ การรวมกลุ่มแบบเป็นทางการที่เกิดขึ้นก่อนการฝึกอบรมและผู้ผ่านการอบรมเป็นสมาชิก มีจำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มเกษตรกรสีเขียว ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ๒) ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปอเทือง ดำเนินการด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ปอเทือง ๓) กลุ่มทำปุ๋ยหมักระดับตำบลมะลิกา ดำเนินการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ ๔) สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงหมอกจำผ่ม จำกัด ดำเนินการส่งเสริมและให้ความรู้ในการผลิตพืชพร้อมรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก โดยหลังการส่งเสริมและฝึกอบรมผู้ผ่านการฝึกอบรมมีการรวมกลุ่มใหม่และยังเป็นสมาชิกกลุ่มเดิม เฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ฝึกอบรมร้อยละ ๑๙.๔๘ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๐.๕๒ พิจารณารายหลักสูตรดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๗.๘๖ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรสีเขียว กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ปอเทือง และกลุ่มทำปุ๋ยหมักระดับตำบลมะลิกา และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๒.๑๔ เนื่องจากยังไม่มีเวลาพูดคุยเพื่อรวมกลุ่ม

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากยังไม่มีเวลารวบรวมทำกิจกรรมร่วมกัน

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๓.๓๓ ได้แก่ กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากยังไม่มีเวลาเข้าร่วมกลุ่ม

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๘.๘๙ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงหมอกจำ่ม จำกัด และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๘

ตารางที่ ๓.๘ การรวมกลุ่มหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	มีการรวมกลุ่ม	ไม่มีการรวมกลุ่ม
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๑๗.๘๖	๘๒.๑๔
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	-	๑๐๐.๐๐
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๑๐๐.๐๐
รวม	๑๙.๔๘	๘๐.๕๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๖๘.๑๘ ได้แก่ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น กระทั่งบางรายปรับเปลี่ยนไปทำเกษตรอินทรีย์อย่างเดียวยังส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น ร่วนซุย มีไส้เดือนและแมลงในดินมากขึ้น ต้นข้าวและต้นไม้ผล ใบเขียวสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๑.๘๒ เนื่องจากยังไม่เห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๙

ตารางที่ ๓.๙ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำความรู้ไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๖๘.๑๘	๓๑.๘๒
รวม	๖๘.๑๘	๓๑.๘๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๔ ด้านความยั่งยืน

ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๙.๗๔ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๔๐.๒๖ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๙๒.๘๖ เนื่องจากลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งช่วยให้สุขภาพดีขึ้น และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๗.๑๔ เนื่องจากเห็นผลช้า

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากไม่มีเวลา วัสดุดิบ และวัสดุอุปกรณ์

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเป็นวิธีการเลี้ยงโคที่ถูกต้อง ช่วยลดรายจ่าย และโคสุขภาพดีขึ้น

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตที่ราคาดี และได้รับเงินปันผลประจำปี อีกทั้งช่วยให้ครัวเรือนมีเงินออม

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๑๖.๖๗ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๘๓.๓๓ เนื่องจากไม่มีเวลา มีรายได้น้อยและไม่แน่นอน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๐

ตารางที่ ๓.๑๐ ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ดำเนินการต่อเนื่อง	ไม่ดำเนินการต่อ
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๙๒.๘๖	๗.๑๔
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	-	๑๐๐.๐๐
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๑๐๐.๐๐	-
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๑๐๐.๐๐	-
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๖.๖๗	๘๓.๓๓
รวม	๕๙.๗๔	๔๐.๒๖

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๕ ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรม

๑) ความพึงพอใจในภาพรวม ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรม พึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๓ เนื่องจากวิทยากรมีความรอบรู้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้ความรู้จากการศึกษาดูงานในพื้นที่ศูนย์โครงการร้อยใจรักซ์

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกการอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๐๗ เนื่องจากได้รับความรู้ในการแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง รวมถึงศึกษาดูงานวิสาหกิจซึ่งประสบความสำเร็จแล้ว

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๘ เนื่องจากได้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงโคเนื้อที่ถูกต้อง ทำให้โคสุขภาพดี

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๑ เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๔ เนื่องจากวิทยากรมีความรอบรู้ เปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๑

ตารางที่ ๓.๑๑ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในภาพรวม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	-	๖.๖๓	๓๔.๑๘	๕๙.๑๘	๔.๕๓	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	-	๑๗.๘๖	๕๗.๑๔	๒๕.๐๐	๔.๐๗	มาก
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	-	๒.๓๘	๔๖.๖๒	๕๐.๐๐	๔.๔๘	มากที่สุด
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๑.๕๙	๒๕.๔๐	๗๓.๐๒	๔.๗๑	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๐.๔๘	๑๐.๐๐	๔๔.๗๖	๔๔.๗๖	๔.๓๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๑๙	๗.๖๑	๓๙.๕๒	๕๒.๖๙	๔.๔๕	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมและฝึกอบรม

๒.๑) ด้านเนื้อหาการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๒ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๙ เนื่องจากได้ทบทวนความรู้เดิมด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๓.๗๕ เนื่องจากเป็นความรู้ใหม่แต่ไม่ค่อยเข้าใจเพราะฟังภาษากลางไม่ได้

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๓ เนื่องจากทำให้มีความรู้ในการดูแลสัตว์เพิ่มขึ้น

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้ประโยชน์จากการฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๒

ตารางที่ ๓.๑๒ ความพึงพอใจต่อความน่าสนใจของเนื้อหา

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๑๐.๗๑	๓๙.๒๙	๕๐.๐๐	๔.๓๙	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๓.๗๕	มาก
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓	๕๐.๐๐	๔.๓๓	มากที่สุด
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๒๖.๖๗	๒๖.๖๗	๔๖.๖๖	๔.๒๐	มาก
เฉลี่ย	๑๘.๑๘	๓๑.๑๗	๕๐.๖๕	๔.๓๒	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๒) ด้านวิทยากร

ในภาพรวมความรอบรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๘ เนื่องจากวิทยากรมีความเป็นกันเองให้ความรู้ที่เข้าใจง่าย

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ความสามารถ ตอบคำถามได้ชัดเจน

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้และเข้าใจวิธีการสหกรณ์เป็นอย่างดี

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้และเข้าใจวิธีการจัดบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่ายครัวเรือน และสามารถแนะนำและให้คำปรึกษาโดยที่เข้าใจง่าย รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๓

ตารางที่ ๓.๑๓ ความพึงพอใจต่อวิทยากร

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	-	๓๒.๑๔	๖๗.๘๖	๔.๖๘	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๔.๐๐	มาก
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖.๖๗	๓๖.๖๗	๕๖.๖๗	๔.๕๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓.๙๐	๓๕.๐๖	๖๑.๐๔	๔.๕๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๓) ด้านระยะเวลาในการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ โดยเห็นว่าระยะเวลาที่อบรมให้ความรู้สอดคล้องกับปริมาณเนื้อหา พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๗ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๔

ตารางที่ ๓.๑๔ ความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๑๗.๘๖	๓๙.๒๘	๔๒.๘๖	๔.๒๕	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วง น้ำดอกไม้สีทอง	-	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	๔.๒๕	มากที่สุด
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนา สหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและ บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๓.๓๓	๕๖.๖๗	๔๐.๐๐	๔.๓๗	มากที่สุด
เฉลี่ย	๗.๘๐	๔๖.๗๕	๔๔.๔๕	๔.๓๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๒ โดยเห็นว่าการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมซักถามประเด็นข้อสงสัยได้ และวิทยากรตอบคำถามได้ชัดเจน เข้าใจง่าย พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๑

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๗

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๕

ตารางที่ ๓.๑๕ ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	-	๓๙.๒๙	๖๐.๗๑	๔.๖๑	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๒๕	มากที่สุด
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๖.๖๗	๔๓.๓๓	๕๐.๐๐	๔.๔๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๓.๙๐	๔๐.๒๖	๕๕.๘๔	๔.๕๒	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒.๕) ด้านสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖ โดยส่วนใหญ่จัดฝึกอบรมที่ศูนย์โครงการร้อยใจรักฯ ซึ่งไม่ไกลจากชุมชน เดินทางสะดวก แต่บางหลักสูตรอาจมีกลุ่มเป้าหมายที่กระจายหลายตำบล ระยะทางไกลจากศูนย์โครงการฯ การเดินทางไม่ค่อยสะดวก พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริม และฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๖๘

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๒๕

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๐

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๖

ตารางที่ ๓.๑๖ ความพึงพอใจต่อสถานที่

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๓.๕๗	๒๕.๐๐	๗๑.๔๓	๔.๖๘	มากที่สุด
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	-	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	๔.๒๕	มากที่สุด
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๓.๓๓	๕๐.๐๐	๔๖.๖๗	๔.๔๓	มากที่สุด
เฉลี่ย	๒.๖๐	๓๘.๙๖	๕๘.๔๔	๔.๕๖	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๔.๖ ความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพ

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๑๑.๖๙ และเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๘๘.๓๑ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๓.๕๗ และเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๙๖.๔๓ เนื่องจากเป็นความรู้สำหรับพัฒนาแปลงเกษตรตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรที่ ๒ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๕๐.๐๐ และเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากยังขาดวัสดุ อุปกรณ์

หลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าคุณวิชาที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๑๖.๖๗ และเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๘๓.๓๓ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับเป็นความรู้เพิ่มเติมด้านการเลี้ยงโค

หลักสูตรที่ ๔ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าคุณวิชาที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๕๕.๕๖ และเห็นว่าไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๔๔.๔๔

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเห็นว่าคุณวิชาที่ได้รับไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเห็นว่าไม่ใช้การส่งเสริมอาชีพ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑๗

ตารางที่ ๓.๑๗ ความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการประกอบอาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สามารถเพิ่มโอกาส	ไม่สามารถเพิ่มโอกาส
๑. การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน	๓.๕๗	๙๖.๔๓
๒. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๓. การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	๑๖.๖๗	๘๓.๓๓
๔. สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาสหกรณ์สู่ความเข้มแข็ง	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔
๕. การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๑๐๐.๐๐
เฉลี่ย	๑๑.๖๙	๘๘.๓๑

ที่มา : ๑ จากการสำรวจ

๒ * ตอบได้หลายข้อ

บทที่ ๔

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุป

การติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ด้านการเกษตร) เกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลได้ และด้านผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมจำนวน ๗๗ ราย ผลการติดตามสรุปได้ดังนี้

๔.๑.๑ การบริหารจัดการ

๑) การขับเคลื่อนโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำสั่งที่ ๓๙๔๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการร้อยใจรักษ์ โดยแบ่งเป็น ๗ คณะ ได้แก่ ๑. คณะทำงานด้านการอำนวยการและประสานงานการขับเคลื่อนโครงการฯ ๒. คณะทำงานด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆ ตามภูมิสังคม) ๓. คณะทำงานด้านหัตถกรรม/เพิ่มมูลค่า ๔. คณะทำงานด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ๕. คณะทำงานด้านการศึกษา ๖. คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน ๗. คณะทำงานส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว

๒) ประชุมคณะกรรมการด้านการเกษตร (น้ำ ดิน ป่า พืช ปศุสัตว์ ประมง และอื่นๆตามภูมิสังคม) เพื่อจัดทำแผนบูรณาการด้านการเกษตร จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ และประชุมติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ โครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

๔.๑.๒ ปัจจัยนำเข้า งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย งบปกติของแต่ละหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานจัดกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมจำนวน ๕ หน่วยงานได้รับงบประมาณทั้งหมด ๘๐,๙๗๕ บาท เบิกจ่ายทั้งหมด

๔.๑.๓ ผลได้ของโครงการ

๑) ผลการส่งเสริมและฝึกอบรม มีการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๕ หลักสูตร ผู้เข้าอบรม ที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตร รวม ๓๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมาย

๒) การนำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่ามีการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติร้อยละ ๖๖.๒๓ เช่น กิจกรรมการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมัก วิธีการดูแลโค และสัตว์ทั่วไป เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ เป็นต้น และไม่นำไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๗๗ เนื่องจากไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติ ไม่มีเวลา และขาดแคลนเงินทุน

๔.๑.๔ ด้านผลกระทบระยะสั้นของโครงการ

๑) ด้านเศรษฐกิจ พบว่ารายที่นำความรู้ไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๖.๙๖ เช่น ลดค่าปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ยปีละ ๒,๗๒๓ บาท/ครัวเรือน และลดค่าสารเคมีเฉลี่ยปีละ ๑,๖๔๓.๗๕ บาท/ครัวเรือน ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้เฉลี่ยปีละ ๑,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน มีรายได้จากเงินปันผลประจำปีจากสหกรณ์ฯ เฉลี่ยปีละ ๑,๐๖๕.๒๕ บาท/ครัวเรือน และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๓๔.๐๔

๒) ด้านสังคม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ

๔๙.๓๕ เนื่องจากไม่มีเวลา และเห็นว่าเพื่อนบ้านในชุมชนผ่านการอบรมเหมือนกัน ซึ่งหลังการอบรมเกิดการรวมกลุ่มใหม่แบบไม่เป็นทางการจำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๑ การพัฒนาหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๖๘.๑๘ โดยทำให้สภาพดินดีขึ้น ร่วนซุย มีไส้เดือนและแมลงไนดินมากขึ้น ต้นข้าวและต้นไม้ผล ใบเขียวสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๑.๘๒

๔) ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๕๙.๗๔ เนื่องจากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งช่วยให้สุขภาพดีขึ้น เป็นสมาชิกสหกรณ์ทำให้มีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตที่ราคาดี และได้รับเงินปันผลประจำปี เป็นต้น และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๔๐.๒๖ เนื่องจากไม่มีเวลา วัตถุประสงค์ และวัสดุอุปกรณ์

๕) ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม พบว่าในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๕ โดยเห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๒ วิทยากรมีความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๗ ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๓๘ การมีส่วนร่วมในการอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๒ และพึงพอใจสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๕๖

๔.๒ ข้อค้นพบจากการติดตาม

๔.๒.๑ หมอดินอาสาประจำหมู่บ้านไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับตรวจวิเคราะห์ดิน ทำให้ไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ดินให้เกษตรกรได้ จึงไม่ค่อยมีบทบาทและความน่าเชื่อถือต่อชุมชน ส่งผลให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงบ่อยเนื่องจากรายได้ล่าช้า

๔.๒.๒ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมยังขาดความสนใจ ไม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้จากการจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ อ่าน เขียน และฟังภาษากลางไม่เข้าใจ ทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๔.๓ ข้อเสนอแนะ

๔.๓.๑ ควรมีการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหา และให้กำลังใจ รวมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่อการนำความรู้ไปปฏิบัติ

๔.๓.๒ ควรมีล่ามสื่อสารภาษาถิ่น ควบคู่กับภาษากลาง ในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกคนเข้าใจเนื้อหาความรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

๔.๓.๓ ควรมีการส่งเสริมและฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพเสริมที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ผ่านการอบรมเลือกนำไปปฏิบัติได้ตามความพร้อมและความสนใจ เช่น หัตถกรรมจักสาน ทำอาหาร/ขนม แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เลี้ยงประมง ปศุสัตว์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- เกษม ศิริสุโขดม. (๒๕๕๐). การประเมินโครงการ. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (๒๕๔๐). การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คอมแพคท์พรินท์ จำกัด.
- สมคิด พรหมจ้อย. (๒๕๕๐). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จตุพรดีไซน์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). การเก็บรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). การติดตามโครงการ. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). คู่มือวิทยากรการฝึกอบรม หลักสูตร การติดตามและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๖๐). รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการอบรมศูนย์เรียนรู้การพัฒนาก่อตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๖๑). รายงานการติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการอบรมศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๒

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการร้อยใจรักซ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๒

ภาพประกอบการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ปี ๒๕๖๒

คณะผู้จัดทำ**ที่ปรึกษา**

นายธวัชชัย เดชาเชษฐ์
นางสุจารีย์ พิชา

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

นายอุตร นิมิตำ
นางสาวพนิดา เด่นดาวเรือง
นางสาวนันทกานต์ วิโยค
นายวุฒิพงษ์ พุ่มมะลิ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
เจ้าพนักงานสถิติปฏิบัติงาน
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล

ผู้สำรวจข้อมูล

นางสาวพนิดา เด่นดาวเรือง
นางสาวนันทกานต์ วิโยค
นายวุฒิพงษ์ พุ่มมะลิ

เจ้าพนักงานสถิติปฏิบัติงาน
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล
จ้างเหมาบริการงานวิจัยและประเมินผล

ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ โทร./โทรสาร ๐๕๓-๑๒๑๓๑๘-๙ Email : zone๑@oae.go.th